

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/116/2022
Identifikačné číslo spisu:	0019204474
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:0019204474.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. L. C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, H., zastúpeného advokátkou Mgr. Miroslavou Pyšniakovou, so sídlom M. Gorkého 1, Michalovce, proti žalovaným 1. E. O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/XX, H., 2. E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, H., oboch zastúpených advokátom Mgr. Michalom Gargulákom, so sídlom kpt. Nálepku 8, Michalovce, o určenie, že vec patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 11C/49/2019, o dovolaní žalovaných 1 a 2 proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. decembra 2021 sp. zn. 2Co/18/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi sa n e p r i z n á v a náhrada trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. septembra 2020 č.k. 11C/49/2019-90 určil, že spoluvlastnícky podiel vo výške 1/1 k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. H. zapísaný pod B17 na LV č. XXXX ako byt č. XX, nachádzajúci sa na X. poschodí vo vchode XX bytového domu R. súp. č. XXXX, postavený na parcele registra C-KN č. XXXX- zastavané plochy a nádvoria o výmere 874 m² na ul. S. XX v H. a spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemku s výškou spoluvlastníckeho podielu vo výške 3847/465662, ako aj spoluvlastnícky podiel 1/3 k celku nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. R., obec H. zapísaný pod B2 na LV č. XXXX ako parcela registra C-KN č. XXXX/X - záhrady o výmere 2078 m² patria do dedičstva po poručiťke C. D., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom S. XX, H., po ktorej je dedičské konanie vedené pred súdnym komisárom JUDr. Ladislavom Leheňom, notárom so sídlom v Michalovciach, ul. Špitálska 5 pod sp. zn. 12D 599/2018, Dnot 170/2018-Le.

1.2. Súd v plnom rozsahu vyhovel návrhu žalobcu odôvodneného tým, že žalovaný v 1. rade, ktorý je spolu so žalobcom a žalovaným v 2. rade zákonným dedičom po poručiťke C. D. zomrelej dňa XX.X.XXXX, nadobudol vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam až po úmrtí ich vlastníčky-poručiťky. Žalobca uviedol, že žalovaný v 1. rade ako obdarovaný dňa 7.6.2018 uzavrel s poručiťkou

C. D. ako daryňou darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vyššie zmienených nehnuteľností, avšak k právoplatnému rozhodnutiu o povolení vkladu darovacej zmluvy došlo až dňa 20.9.2018 po úmrtí daryne. V súlade s § 28 ods. 5 zákona č. 162/95 Z.z. o katastri nehnuteľností (ďalej aj katastrálny zákon) a ustanovením § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa žalovaný v 1. rade stal vlastníkom nehnuteľností až rozhodnutím o povolení vkladu a až týmto dňom poručiťka ako darca, mohla stratiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Nakoľko v zmysle § 460 OZ sa dedičstvo nadobúda okamihom smrti poručiťka, a nehnuteľnosti boli v čase smrti poručiťky v jej vlastníctve, žiadal, aby súd rozhodol o vlastníckom práve poručiťky a určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nej. Určovaciu žalobu považoval za jediný právny prostriedok ochrany, nakoľko žalovaný v 1. rade, ktorý je vedený ako (spolu)vlastník nehnuteľností ako aj žalovaný v 2. rade ako ďalší dedič poručiťky, neuznávali námietku neúčinnosti prevodu vlastníckeho práva poručiťky a namietali jej zaradenie do dedičstva. V konaní súd zohľadnil obranu žalovaných, že rozhodnutie o vklade do katastra nehnuteľností podľa § 133 ods. 2 OZ má vecnoprávne následky spočívajúce v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nedotýka sa však obligačnoprávnych následkov zmluvy, keď darovacia zmluva bola podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka platná a účinná prijatím návrhu na jej uzavretie. Žalovaní uvádzali, že z darovacej zmluvy, ktorá nadobudla platnosť a účinnosť 7.6.2018 podpisom zmluvných strán, boli zmluvné strany viazané svojim prejavom vôle, ktorá viazanosť prejavov vôle smerujúcich k vzniku vecno-právnych účinkov sa vzťahuje aj na dedičov zomrelého poručiťka, ktorí vstupujú do jeho práv a záväzkov z občianskoprávneho vzťahu, preto úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na obligačnoprávnych účinkoch smerujúcich k vzniku vecno-právnych účinkov, teda k prevodu vlastníckeho práva. Z uvedeného vyvodili, že žalobca ako dedič je viazaný právnym úkonom poručiťky, z ktorých dôvodov navrhovali žalobu zamietnuť majú za to, že § 460 OZ na uvedenej skutočnosti nič nemení, keďže predmetom dedičstva môže byť len vec, ktorú poručiť v okamihu smrti skutočne vlastnil, nie vec, ku ktorej len nenastali vecno-právne účinky podmienené správnym aktom. Na podporu svojho názoru poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/153/2009 z 27.10.2010.

1.3. Súd prvej inštancie vychádzajúc z procesnej prípustnosti žaloby v zmysle § 137 CSP právne vec posudzoval podľa § 460, § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovení § 1, § 5, § 28 katastrálneho zákona. Súd konštatoval, že prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prebieha v dvoch fázach, keď darovacia zmluva bola platná a účinná už po jej podpise daryňou a obdarovaným, no k nadobudnutiu vlastníckeho práva sa vyžadovalo rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu podľa § 133 ods. 2 OZ. Účinky vkladu znamenajúce prevod vecného práva nastali až právoplatnosťou rozhodnutia o povolení vkladu 19.9.2018, teda až po úmrtí daryne - poručiťky. Ku dňu 21.7.2018 v čase svojej smrti bola poručiťka nepochybne vlastníčkou darovaných nehnuteľností, z ktorých dôvodov žalobe vyhovel. Súd prvej inštancie svoj právny záver oprel o judikatúru Najvyššieho súdu SR poukazujúc na rozhodnutia sp.zn. 3Cdo/196/2005, 3Cdo/29/2010, 3Cdo/154/2010, 8Sžo/41/2008. Pokiaľ žalovaní odkazovali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/153/2009 k uvedenému súd uviedol, že pokiaľ aj v tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatoval, že úmrtie účastníka zmluvy nič nemení na viazanosti prejavov vôle smerujúcich k vzniku vecnoprávnych účinkov aj pre dedičov, ktorí vstupujú do práva záväzkov zomrelého účastníka, súčasne konštatoval, že dedičstvo sa nadobúda okamihom smrti poručiťka a predmetom dedičstva môže byť len vec, ktorú poručiť v okamihu smrti skutočne vlastnil nie vec, ku ktorej len nenastali vecnoprávne účinky podmienené správnym aktom. Zdôraznil, že ak by sa vychádzalo zo stanoviska žalovaných, že nebolo rozhodujúce vkladové konanie k nehnuteľnostiam, strácali by zákonné ustanovenia o vklade význam, keď sám zákonodarca určil trojročnú lehotu na podanie návrhu na vklad, a ak taký návrh nie je podaný účinky zmluvy zanikajú. O náhrade trov konania rozhodol s použitím § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne procesne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2021 sp. zn. 2Co/18/2021 na základe odvolania žalovaných 1 a 2 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) a žalobcovi priznal voči žalovaným 1 a 2 náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP). Predmetom konania je riešenie otázky vlastníckeho práva poručiťky k nehnuteľnostiam, ku ktorým bol vklad vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy povolený v prospech žalovaného v 1. rade až po jej úmrtí. Svojou povahou sa jedná o žalobu určovaciu spadajúcu pod ustanovenie § 137 písm. c/ CSP, procesná prípustnosť ktorej žaloby je daná za

situácie, ak má žalobca na rozhodnutí súdu naliehavý právny záujem (okrem prípadu, že taký vyplýva z osobitného predpisu, čo sa na daný spor nevzťahuje). Aj keď sa určovacou žalobou v zásade riešia otázky právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, súdna judikatúra pripustila výnimky práve vo forme žalôb, že určitá vec patrí do dedičstva resp. že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom veci (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/07, 3Cdo/44/08), na ktorej skoršej judikátúrnej praxi nič nezmenila ani aktuálna právna úprava, o čom svedčia rozhodnutia Ústavného súdu SR, či Najvyššieho súdu SR nepospochybňujúce procesnú prípustnosť žalôb o určenie, že veci patria do dedičstva alebo boli v čase smrti vlastníctvom poručiteľa (napr. I. ÚS 151/2016, Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/157/2018, 7Cdo/291/2019). Pokiaľ teda súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že na rozhodnutí súdu má žalobca naliehavý právny záujem, vychádzal z vecne správneho právneho názoru zodpovedajúceho ustálenej súdnej praxi.

2.1. Správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke procesnej prípustnosti žaloby, ako i pri hmotnoprávnom posúdení nároku žalobcu potvrdzuje tiež obsah rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal v spojení s ďalšími rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/154/2010, sp. zn. 8Sžo/41/2008, 3Cdo/196/2005, na ktoré v odôvodnení poukázal. V zmienených rozhodnutiach najvyšší súd riešil otázku, či možno určiť, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po poručiteľovi, ak tento za života uzatvorí zmluvu, v ktorej sa zaviazne previesť nehnuteľnosť na druhú zmluvnú stranu a po podaní návrhu na povolenie vkladu pred rozhodnutím zomrie. V rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011 Najvyšší súd SR pri kladnom zodpovedaní vyššie uvedenej otázky sa prvotne vysporiadal z vecného hľadiska so skôr prezentovanými názormi Najvyššieho súdu v jeho rozhodnutiach sp.zn. 2Cdo/184/2005, 3Cdo/196/2005, 8Sžo/41/2008 a 3Cdo/154/2010, na ktoré poukazoval i žalovaný. Z obsahu týchto rozhodnutí a odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 3Cdo/29/2010 vyplýva, že rozhodnutie vo veci 2Cdo/184/2005 riešilo otázku vplyvu úmrtia prevodcu nehnuteľnosti po podaní návrhu na vklad, ale pred rozhodnutím o vklade na vkladové konanie so záverom, že smrť prevodcu sama osebe nie je dôvodom zamietnutia návrhu na vklad v katastri nehnuteľnosti. Vo veci 3Cdo/196/2005 z 29.11.2005 najvyšší súd riešil otázku, či do dedičstva patrí nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom prevodu na základe zmluvy uzavretej poručiteľom za života, ak k povoleniu vkladu došlo až po jeho smrti, v ktorom uviedol, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa podľa § 460 OZ, a keďže rozhodnutie o povolení vkladu nenadobudlo právoplatnosť za života, teda jeho právne účinky nenastali ku dňu podania návrhu na vklad pred časom úmrtia poručiteľa nehnuteľnosti, v čase smrti poručiteľa jeho vlastníctva patrili do jeho dedičstva. V tejto súvislosti súčasne skonštatoval, že nebola riešená otázka aktív, pasív, dedičstva, ktoré sú riešené v samotnom konaní o dedičstve a ani sa nedotkol otázok, ktoré sú predmetom katastrálneho konania. Vo vzťahu ku katastrálnemu konaniu rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.5.2008 sp. zn. 8Sžo/41/2008 konštatoval, že zmluva je platná po podpísaní všetkými účastníkmi, ak nie sú iné dôvody absolútnej neplatnosti, keď vznikom platnej zmluvy súčasne nastáva jej účinnosť, i keď k nadobudnutiu vlastníckych práv k nehnuteľnostiam dochádza až vkladom do katastra. Aj po smrti účastníka zmluvy trvá viazanosť prejavu vôle jeho právnymi nástupcami. V rozhodnutí 3Cdo/154/2010 zo 16.12.2010 najvyšší súd prijal záver o akceptovateľnosti žalôb, ktorými sa dedič domáhal určenia, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, predmetom ktorej žaloby je posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom veci, ktoré určenie sa vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolností, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu.

2.2. Podľa § 460 OZ dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Pokiaľ platí, že v zmysle § 579 Občianskeho zákonníka úmrtie poručiteľky ako zmluvnej strany nič nemení na viazanosti jej právnych nástupcov jej prejavom vôle, vzťahuje sa tento záväzok práve a len na obligačnoprávne nároky zo zmluvy. Vecno-právne účinky sú viazané na právoplatnosť rozhodnutia katastrálneho úradu o povolení vkladu. Nebolo sporné, že k nadobudnutiu účinnosti rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k strate vlastníckeho práva poručiteľky a vzniku vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade, došlo až 19.9.2018 po úmrtí poručiteľky. Ku dňu úmrtia poručiteľka bola v skutočnosti vlastníkom sporných nehnuteľností, toto svoje vlastnícke právo nestratila, v súlade s § 460 OZ je preto aj záver súdu prvej inštancie, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nej. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/153/2009 z 27.10.2010, na ktoré sa odvolávali žalovaní, sa dotýkalo konania, v ktorom súdy posudzovali predovšetkým vplyv rozhodnutia o vklade na účinnosť zmluvy konštatujúc, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nie je rozhodnutím, s ktorým by

zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 OZ spočívajú vo vecno-právnych následkoch, nie v obligačnoprávnych. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí odkázal len na rozsudok Najvyššieho súdu SR 2Cdo/184/2005 z 28.2.2006, ktorý ako už bolo vyššie zmienené pojednával o následkoch úmrtia prevodcu na samotné katastrálne konanie. Rozhodnutím, ktoré sa výslovne vysporiadalo aj s otázkou, ktorá bola predmetom tohto sporu, teda či do dedičstva patrí nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom prevodu na základe zmluvy uzavretej poručiteľom za jeho života, ktorý pred rozhodnutím o povolení vkladu zomrie a vklad vlastníckeho práva na nadobúdateľa bol povolený až následne, bolo práve uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/29/2010 z 11.8.2011, ktoré poskytlo kladnú odpoveď na uvedenú otázku, a najvyšší súd zrušil potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva poručiteľa. Od právneho názoru prezentovaného vo vyššie uvedenom rozhodnutí nemal odvolací súd dôvod odchyliť sa ani v tomto konaní založenom na zhodných skutkových okolnostiach sporu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1 a 2 (ďalej aj „dovolatelia“). Dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP - obsahom základného práva na spravodlivý súdny proces je viacero práv a princípov, ktorým nepochybne je aj predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a právo strany sporu legitímne očakávať, že súd rozhodujúci v jeho veci pozná právo (iura novit curia) a rozhodne podľa práva a že spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a v súlade so základným princípom koncepcie civilného sporového poriadku - princípom právnej istoty. V kontexte uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 12. 2010, sp. zn. 3 Cdo 154/2010 je podľa názoru dovolateľov rozsudok odvolacieho súdu rozhodnutím, ktoré trpí vadou nepredvídateľnosti a vadou porušenia princípu právnej istoty. V zmysle citovaného uznesenia NS SR podľa názoru dovolateľov vyplýva, že je možné domáhať sa určenia, že tá ktorá vec patrí do dedičstva, avšak ku dňu smrti poručiteľa a nie vo všeobecnosti tak, ako to bolo rozhodnuté odvolacím súdom, resp. súdom prvej inštancie. Keďže žalobca sa domáha určenia, ktoré je s ohľadom na skutkový stav tejto právnej veci právne nemožné a žalobca sa nedomáhal napr. určenia, že poručiteľka bola v čase smrti vlastníčkou nehnuteľností, resp. že ku dňu smrti patrili nehnuteľnosti do dedičstva po poručiteľke, nie je daný naliehavý právny záujem, resp. tento nijakým dôvodom žalobca neosvedčil, pričom oba sudy rozhodli v rozpore s citovaným uznesením NS SR. Rozsudok odvolacieho súdu trpí vadami, nakoľko v zmysle princípu iura novit curia a podľa zásady princípu právnej istoty je zrejmé, že vzhľadom na správne zistený skutkový stav, odvolací súd rozhodol v nesúlade s uznesením NS SR sp. zn. 3 Cdo 154/2010 a teda v rozpore s predmetným uznesením čím sa odklonil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, ako najvyššej súdnej autority. Odvolací súd svoj odklon od rozhodovacej praxe v zmysle ust. § 220 ods. 3 CSP a čl. 2 ods. 3 CSP riadne neodôvodnil, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žalovaní majú za to, že ako odvolací, tak aj súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdili, keď v danom prípade dospeli k záveru, že je možné určiť, že vec patrí do dedičstva a to nie ku dňu smrti poručiteľky.

3.1. Dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP - odvolací súd nesprávne právne posúdil to, či vec patrí do dedičstva ku dňu smrti poručiteľa, resp. len patrí do dedičstva. Dovolatelia považujú za nesprávne právne posúdenie danej veci odvolacím súdom to, že súd vyhovel žalobe a určil, že vec patrí do dedičstva, bez uvedenia momentu „času - dňu smrti“. Takéto rozhodnutie je v nesúlade a v rozpore s uznesením NS SR 3Cdo/154/2010. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu síce vyplýva, že akceptoval a stotožnil sa so závermi uznesenia NS SR 3Cdo/154/2010, avšak v konečnom dôsledku rozhodol inak, ako v súlade s týmto uznesením, nakoľko predmetné uznesenie poukazuje na to, že „Súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, je tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. V konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu“... Pričom odvolací súd potvrdil výrok súdu prvej inštancie, v ktorom absentuje takéto vyjadrenie. Dovolatelia preto navrhujú zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhli v zmysle ust. § 444 ods. 1, 2 CSP odložiť právoplatnosť napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad (por. 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Dovolatelia prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f/ CSP videli v nesprávnom procesnom postupe súdu, vedúcemu k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, považujú za nepredvídateľné a v rozpore s princípom právnej istoty.

11.1. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom

porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré porušenie tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné.

11.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10, 9 Cdo 248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd by svojim postupom založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to z namietaného hľadiska nepredvídateľnosti jeho rozhodnutia.

13. Zákonná formulácia princípu právnej istoty vyjadrená v čl. 2 CSP chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. V zmysle odseku 2 citovaného článku je právnou istotou stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má (podľa odseku 3 tohto článku, pozn.) právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Inými slovami, princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje právnu istotu a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 CSP), a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017).

14. V predmetnom spore sa žalobca voči žalovaným 1 a 2 domáhal určenia, že špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke C. D., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, po ktorej je dedičské konanie vedené pred súdnym komisárom JUDr. Ladislavom Leheňom, notárom so sídlom v Michalovciach, ul. Špitálska 5 pod sp. zn. 12D 599/2018, Dnot 170/2018-Le. Už súd prvej inštancie za základ svojho vyhovujúceho rozsudku považoval záver, že poručiťka bola ku dňu smrti XX.XX.XXXX vlastníčkou predmetných nehnuteľností a tieto preto patria do dedičstva po nej, odkazujúc pritom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít vyjadrenú v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/196/2005, 3Cdo/29/2010, 3Cdo/154/2010, 8Sžo/41/2008, 5Cdo/153/2009.

15. Odvolací súd sa osobitne zaoberal otázkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby podanej podľa § 137 písm. c) CSP s jasne formulovaným záverom, že aj keď sa určovacou žalobou v zásade riešia

otázky právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, súdna judikatúra pripustila výnimky práve vo forme žalôb, že určitá vec patrí do dedičstva resp. že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom veci (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/07, 3Cdo/44/08), na ktorej skoršej judikátúrnej praxi nič nezmenila ani aktuálna právna úprava, o čom svedčia rozhodnutia Ústavného súdu SR, či Najvyššieho súdu SR nepospochybňujúce procesnú prípustnosť žalôb o určenie, že veci patria do dedičstva alebo boli v čase smrti vlastníctvom poručiteľa (napr. I. ÚS 151/2016, Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/157/2018, 7Cdo/291/2019). Odvolací súd ďalej konštatoval, že správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke procesnej prípustnosti žaloby, ako i pri hmotnoprávnom posúdení nároku žalobcu potvrdzuje tiež obsah rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/29/2010 v spojení s ďalšími rozhodnutiami sp. zn. 3Cdo/154/2010, 8Sžo/41/2008, 3Cdo/196/2005, 2Cdo/184/2005, 3Cdo/196/2005, 8Sžo/41/2008 a 3Cdo/154/2010.

16. Na základe vyššie uvedeného možno jednoznačne a bez akejkoľvek rozumnej pochybnosti dospieť k záveru, že súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd postupovali pri prejednaní sporu veľmi precízne a dôsledne, svoje závery podrobne a presvedčivo odôvodnili a podporili ich aj odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít vyjadrenú v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR. Súd nižších inštancií sa nedopustili žiadneho odklonu od týchto rozhodnutí, preto ani logicky im nemožno vyčítať nedostatok odôvodnenia ich odklonu.

17. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaní sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (v súčasnosti strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z hľadiska väd zmätočnosti aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (posúdenie prípustnosti určovacej žaloby). Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010, 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018, 9 Cdo 278/2020, 9 Cdo 248/2021). Právne posúdenie môže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP cez prizmu niektorej zo skutkových podstát uvedených pod písmenom a/ až c/ (§ 421 ods. 1 CSP). Skutočnosť, že dovolatelia majú odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľmi namietané vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. V zmysle § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, pričom právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

23. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

24. V prejednávanej veci dovolatelia prípustnosť svojho dovolania vyvodili z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

24.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017; podobne tiež napr. 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017).

24.2. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré naplňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej

rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

24.3. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

25. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenia odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá "odklon" od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnou, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

26. Dovolatelia považujú za nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom to, že súd vyhovel žalobe a určil, že vec patrí do dedičstva, bez uvedenia momentu „času - dňu smrti“, namietajú odklon od uznesenia dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/154/2010.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo 16. decembra 2010 sp. zn. 3 Cdo 154/2010 (ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 32/2011) a tiež v rozhodnutí z 11. augusta 2011 sp. zn. 3 Cdo 29/2010 uviedol, že súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiťovi. V konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. V súlade s touto rozhodovacou praxou sú aj novšie rozhodnutia dovolacieho súdu (por. napr. 1 Cdo 207/2018, 6 Cdo 90/2019).

28. Vyššie uvedená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vychádza zo všeobecného záveru, že dedenie predstavuje všeobecný prechod práv a povinností po zomretej osobe na iný subjekt okrem prípadov, o ktorých zákon ustanovuje inak; dedičstvo sa nadobúda okamihom poručiťelovej smrti. Rozhodujúcou právnou skutočnosťou je teda okamih smrti poručiťela, a preto tak ako dedičské konanie, rovnako aj sporové konanie o určenie, či vec patrí do dedičstva po poručiťovi, posudzuje otázku existencie majetku poručiťela k okamihu jeho smrti. Predmetom dedičského konania je výlučne majetok patriaci poručiťovi ku dňu jeho smrti. Ak teda súd v sporovom konaní rozhodne, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, ipso facto i ipso iure tým rozhodne, že toto určenie vlastníctva sa vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a je podkladom pre dedičské konanie. Z početnej rozhodovacej praxe súdov všetkých inšancií je jednoznačne zrejmé, že vo výroku rozsudku súdy rozhodujú o tom, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, bez výslovného uvedenia, že je to ku dňu smrti poručiťela.

29. V prejednávanej spore takto postupoval aj odvolací súd, jeho záver o dôvodnosti potvrdenia vecne správneho vyhovujúceho rozsudku súdu prvej inšancie je dostatočne jasne a presvedčivo odôvodnený, na základe čoho možno jednoznačne uzavrieť, že odvolací súd rozhodujúcu právnou otázkou prípustnosti určovacej žaloby, či určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyjadrenou v judikáte R 32/2011. Za odklon od tejto praxe nemožno považovať to, že vo výroku vyhovujúceho rozsudku je uvedené iba to, že určitá vec patrí do

dedičstva po poručiteľovi, bez výslovného uvedenia, že je to ku dňu smrti poručiteľa.

30. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaných 1 a 2 ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

31. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021).

32. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1 a 2 ako neúspešnej strane nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.